

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12Co/140/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4118209346
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4118209346.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkýň JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Denisy Šaligovej vo veci navrhovateľky: H.. I. P. J., H., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. dolina XX, XXX XX F., zastúpenej Mgr. Martinom Lieskovským, advokátom so sídlom Farská 40, 949 01 Nitra, proti manželovi: E.. S. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. dolina XX, XXX XX F., zastúpenému JUDr. Romanom Juríkom, advokátom so sídlom Jazerná 19, 940 71 Nové Zámky, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní manžela proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 9C/94/2018-118 zo dňa 05.03.2019 takto

rozhodol:

Odvolačný súd uznesenie súdu prvej inštancie **z r u š u j e**.
Manželovi priznáva voči navrhovateľke nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením na návrh navrhovateľky, podaný dňa 13.08.2018, nariadil neodkladné opatrenie, ktorým zakázal manželovi priblížiť sa k navrhovateľke na menšiu vzdialenosť ako 10 metrov, pretože jej telesná a duševná integrita môže byť jeho konaním ohrozená. Zároveň manžela poučil, že môže podať voči navrhovateľke žalobu vo veci samej, ktorou sa bude domáhať nároku na navrátenie do pôvodného stavu alebo nárokov na náhradu škody alebo inej ujmy spôsobenej výkonom neodkladného opatrenia. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Nariadenie neodkladného opatrenia súd odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2 písm. h), § 326, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, § 337 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Uviedol, že navrhovateľka návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnila tým, že s manželom uzatvorili manželstvo dňa 17.06.2006 a z manželstva pochádzajú dve maloleté deti, E. S. P., nar. XX.XX.XXXX, a J. I. P., nar. XX.XX.XXXX, obe trvale bytom B. dolina XX, F.. Maloleté deti boli rozsudkom č. k. 24P/33/2016-25 zo dňa 26.04.2016 zverené do jej osobnej starostlivosti a otec bol povinný platiť výživné vo výške po 100 eur mesačne. Dňa 04.08.2018 bolo začaté trestné stíhanie pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b) Trestného zákona, ktoré je vedené pod ČVS: ORP-1225/1-VYS-NR-2018. Navrhovateľka ďalej uviedla, že manžel ju dlhodobo psychicky týra od roku 2013 tým spôsobom, že ju opakovane v noci budí za účelom konfrontácie rôznych otázok, ktoré ho v tom momente napadnú, pravidelne dochádza k sexuálnym obťažovaniam, ktoré si vynucuje, bráni jej v intímnych činnostiach - pri sprchovaní, na toalete, kedy stojí nad ňou. Keď nestrpí jeho konania, tak jej vulgárne nadáva a jeho arogantné správanie sa potom automaticky prenáša aj na deti. Negatívne správanie voči nej má stúpajúcu tendenciu, pričom jeho správanie u nej vyvoláva veľký strach a stres. Trpí zdravotnými problémami, ktoré majú veľmi vážny a intenzívny charakter. Manžel bol do 01.08.2018 jej ošetrojúcim lekárom, veľmi dobre pozná jej zdravotný stav a pozná aj vplyv stresu na vývoj jej zdravotného stavu. Odmietol však vydať novému ošetrojúcemu lekárovi jej zdravotnú dokumentáciu, čo urobil až po mesiaci, a to celú pozmenenú. O jej zdravotnom stave a niektorých diagnózach tam neboli žiadne záznamy. Napriek jeho vedomosti o jej vážnych zdravotných problémoch neustále stupňoval ataky na jej osobu, čo zvýšilo intenzitu kolapsových stavov. Verbálne ataky boli denne smerované aj

na jej dcéry a keď sa postavila na ich stranu, tak jeho arogantné správanie bolo v konečnom dôsledku smerované voči jej osobe.

3. Súd prvej inštancie nariadil uznesením č. k. 9C 94/2018-43 zo dňa 13.08.2018 neodkladné opatrenie, ktorým zakázal manželovi vstupovať do rodinného domu s prístavbou so súpisným č. 207, postavenom na pozemku parcela č. 1664/2 zastavané plochy a nádvoria o výmere 195 m², v katastrálnom území Zobor, obec F., okres F., zapísanom na liste vlastníctva č. 687 pre katastrálne územie Zobor, až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Zároveň uložil navrhovateľke, aby v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia podala žalobu o úplné vylúčenie manžela z užívania predmetného rodinného domu. Na odvolanie manžela Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 12Co/216/2018-96 zo dňa 18.08.2018 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil.

4. Vzhľadom na to, že súd prvej inštancie nerozhodol o celom návrhu navrhovateľky, pretože opomenul rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by zakázal manželovi priblížiť sa k jej osobe minimálne na vzdialenosť 10 metrov, súd vyzval navrhovateľku, aby mu oznámila, či trvá na nariadení neodkladného opatrenia aj v tejto časti a v prípade, že trvá, nech preukáže nevyhnutnosť nariadenia neodkladného opatrenia, pretože návrh bol súdu doručený dňa 13.08.2018.

5. Navrhovateľka oznámila, že trvá na podanom návrhu a vo vzťahu k nevyhnutnosti nariadenia neodkladného opatrenia uviedla, že táto vyplýva najmä zo všetkých skutkových okolností, ktoré uviedla už v samotnom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Podstatné je, že sa vedie trestné konanie, i keď zatiaľ len vo veci, predmetom ktorého je skutok právne kvalifikovaný ako zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b) Trestného zákona. Akákoľvek prítomnosť manžela v nej vyvoláva psychické a zdravotné problémy, ktorým sa týmto spôsobom dá vyhnúť, resp. ich aspoň minimalizovať.

6. Súd v odôvodnení uznesenia uviedol, že účelom neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. h) CSP je ochrana jednotlivých osôb, ak existujú závažné dôvody domnievať sa, že je ohrozený ich život, telesná, duševná integrita, osobná sloboda alebo bezpečnosť. Primárnym účelom je zabránenie akejkoľvek forme rodovo motivovaného násillia alebo násillia v blízkych vzťahoch, ako sú fyzické násillie, obťažovanie, sexuálne násillie, prenasledovanie alebo zastrasovanie. Zákaz alebo obmedzenie zákazu priblíženia sa na určitú vzdialenosť ako menej závažný zásah do osobných slobôd povinného sú ex lege podmienené tým, že zakázaným správaním by telesná alebo duševná integrita navrhovateľky mohla byť ohrozená. Súd mal dôvodné podozrenie z psychického násillia osvedčené zo samotných skutkových tvrdení navrhovateľky v návrhu a najmä z toho, že táto podala trestné oznámenie na manžela pre trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby a takisto z toho, že jej manžel bol policajtom vykázaný zo spoločného obydillia. Tieto skutočnosti viedli súd k záveru o potrebe nariadenia navrhovaného neodkladného opatrenia. Súd nariadil neodkladné opatrenie z dôvodu, aby zabránil prípadnému ďalšiemu psychickému týraniu navrhovateľky, ktoré je vzhľadom na ňu opísané správanie sa manžela možné očakávať. Rozhodujúcou skutočnosťou, ktorú je potrebné skúmať, je dôvodnosť podozrenia z násillia, ktoré nemusí byť len fyzické (telesné), ale môže byť aj vo forme psychického či emocionálneho týrania. Neodkladné opatrenie má preventívnu funkciu, a preto nemožno jeho nariadenie podmieňovať požiadavkou preukázania násillného skutku. Ide o opatrenie vydané v záujme ochrany jednotlivých osôb, ak existujú závažné dôvody sa domnievať, že je ohrozený ich život, telesná alebo sexuálna integrita, osobná sloboda alebo bezpečnosť. Pre nariadenie neodkladného opatrenia postačuje, ak je osvedčené dôvodné podozrenie (hrozba) z fyzického či psychického násillia voči blízkej osobe a nie je podmienkou, aby v čase rozhodovania súdu o nariadení neodkladného opatrenia bol žalovaný za skutok násillia odsúdený či uznaný vinným zo spáchania prečinu alebo priestupku. Súd v tomto prípade nariadil neodkladné opatrenie z dôvodu, aby zabránil prípadnému útoku manžela na navrhovateľku, ktorý je vzhľadom na navrhovateľkou opísané správanie sa manžela, možné očakávať. Podľa názoru súdu bola v danom prípade splnená i druhá zo základných podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia, a to osvedčenie, že je daná potreba dočasnej úpravy pomerov medzi stranami.

7. Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie manžel, ktorý namietal, že neboli splnené procesné podmienky, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Uviedol, že súd už raz o neodkladnom opatrení rozhodol, no nerozhodol o celom návrhu, a preto navrhovateľka mala podať odvolanie. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia doručením nadobudlo právoplatnosť, ktorá znamená nemeniteľnosť rozhodnutia. Súd preto už nemal revidovať svoje rozhodnutie a nemal navrhovateľke ani doručovať výzvu, či trvá na podanom návrhu. Podľa jeho názoru išlo o prekážku rozhodnutej veci, teda o neodstrániteľný nedostatok procesných podmienok. Súdu vytkol aj nedostatočné zistenie skutkového stavu, lebo rozhodoval vo februári 2019 na základe návrhu z augusta 2018. On pritom plne rešpektuje

už nariadené neodkladné opatrenie. Okrem toho uviedol, že navrhovateľka narobila počas manželstva veľké dlhy a týmto konaní sa len snaží odvieť pozornosť od skutočných problémov, ktoré jej vznikli. Navrhovateľka je manipulátorka, trpí hypochondriou a zdravotné problémy jej spôsobujú veritelia domáhajúci sa svojich peňazí. V závere navrhol rozhodnutie zmeniť, návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odmietnuť a priznať mu nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

8. Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že nemohla podať odvolanie voči uzneseniu, ktorým súd jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel. Domnieva sa, že súd nemusel tým istým uznesením rozhodnúť aj o časti návrhu, ktorou sa domáhala zákazu približovať sa k jej osobe na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov. Súd svojím rozhodnutím nijako nerevidoval už právoplatné rozhodnutie a nebola tu daná ani prekážka rozhodnutej veci. Tiež nie je pravdou, že by súd rozhodoval bez návrhu. Návrh bol podaný dňa 13.08.2018. Súd neporušil ani právo na spravodlivý proces, keď nedoručil manželovi jej vyjadrenie, že trvá na podanom návrhu. V tomto vyjadrení totiž neuvádzala žiadne nové skutočnosti, ktoré by neboli druhej strane zrejmé už z návrhu. Ani odvolateľom namietaný časový odstup od podania návrhu až po vydanie rozhodnutia nie je dôvodom, aby bolo rozhodnutie považované za nezákonné.

9. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) dospel k záveru, že odvolanie je opodstatnené. Preto uznesenie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil.

10. Z obsahu spisu v tejto veci vyplýva, že navrhovateľka sa svojím návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia podaným na súd dňa 13.08.2018 domáhala, aby súd zakázal manželovi vstupovať do rodinného domu, nachádzajúcom sa v Nitre, na ulici B. dolina 207/32. Zároveň sa domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd zakázal manželovi priblížiť sa k jej osobe na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov. Súd prvej inštancie rozhodol uznesením č. k. 9C/94/2018-43 zo dňa 13.08.2018 len o prvej časti návrhu. Odvolací súd uznesením č. k. 12Co/216/2018-96 zo dňa 18.10.2018 potvrdil uznesenie v napadnutej časti a zároveň dal do pozornosti súdu prvej inštancie, že nerozhodol o celom návrhu navrhovateľky, pretože táto sa domáhala aj nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd zakázal manželovi priblížiť sa k jej osobe a to minimálne na vzdialenosť 10 metrov. V tejto súvislosti uviedol, že súd má možnosť postupovať podľa § 225 ods. 1 a ods. 2 CSP a vydať dopĺňacie uznesenie v súlade s § 234 ods. 2 CSP, pretože ustanovenia o dopĺňacom rozsudku sa primerane používajú aj na uznesenie.

11. Súd prvej inštancie doručil uznesenie odvolacieho súdu obidvom stranám a vyznačil na ňom právoplatnosť dňa 15.11.2018. Až následne prípisom zo dňa 29.01.2019 vyzval navrhovateľku na vyjadrenie, či trvá na nariadení neodkladného opatrenia, ktorým by súd zakázal manželovi priblížiť sa k jej osobe na vzdialenosť najmenej 10 metrov. Navrhovateľka sa vyjadrila, že na podanom návrhu trvá.

12. Civilný sporový poriadok v ustanovení § 225 ods. 1, 2 CSP stanovuje, že ak nerozhodol súd v rozsudku o niektorej časti predmetu konania alebo o predbežnej vykonateľnosti, môže strana do 15 dní od doručenia rozsudku navrhnúť jeho doplnenie. Súd môže rozsudok, ktorý nenadobudol právoplatnosť, doplniť aj bez návrhu. Doplnenie urobí súd dopĺňacím rozsudkom, na ktorý sa primerane použijú ustanovenia o rozsudku. Ak súd nevyhovie návrhu strany na doplnenie rozsudku, návrh zamietne. Podľa 234 ods. 2 CSP ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku. V zásade teda súd, ktorý koná o návrhu, má rozhodnúť o celom predmete, ktorý je v návrhu obsiahnutý. V danom prípade však súd prvej inštancie rozhodol svojím prvým uznesením v tomto konaní len o časti návrhu navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia, čo potom bolo aj predmetom odvolacieho konania. Nerozhodol o časti návrhu, ktorým sa navrhovateľka domáhala uloženia zákazu jej manželovi priblížiť sa k nej na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov. V takom prípade mohla sama navrhovateľka do 15 dní od doručenia rozhodnutia navrhnúť jeho doplnenie a keďže ona sama takýto návrh nepodala, mohol aj sám súd prvej inštancie rozhodnúť dopĺňacím uznesením a doplniť pôvodné uznesenie aj bez návrhu. Podmienkou však bolo, že rozhodnutie ešte nenadobudlo právoplatnosť, t. j. dopĺňacím uznesením bolo možné rozhodnúť ešte pred nadobudnutím právoplatnosti uznesenia č. k. 9C/94/2018-43 zo dňa 15.11.2018, ktoré bolo potvrdené uznesením odvolacieho súdu.

13. V danom prípade z ohľadom na obsah spisu je zrejmé, že navrhovateľka návrh na doplnenie uznesenia v 15-dňovej lehote nepodala a ani sám súd prvej inštancie v lehote do nadobudnutia právoplatnosti uznesenia dopĺňacie uznesenie nevydal. Uznesenie následne vydal až dňa 05.03.2019, teda po právoplatnosti uznesenia, ktorým rozhodol o zostávajúcej časti návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Takýto postup nebol v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 225 ods. 1 CSP. Súd v napadnutom rozhodnutí pritom ani neuviedol, podľa ktorého zákonného

ustanovenia uznesenie vydal. Keďže uznesenie, ktorým sa rozhodlo len o časti návrhu, nadobudlo právoplatnosť doručením potvrdzujúceho uznesenia odvolacieho súdu, nebolo už možné rozhodovať o zvyšnej časti návrhu. Možnosť podať návrh na doplnenie uznesenia v lehote 15 dní od jeho doručenia navrhovateľka nevyužila a za takejto situácie už súd prvej inštancie nemal po nadobudnutí právoplatnosti uznesenie č. k. 12Co/2016/2018-96 vyzývať navrhovateľku, či trvá na podanom návrhu aj vo zvyšnej časti. Vec bolo treba pokladať za skončenú, pretože uznesenie č. k. 12Co/2016/2018-96 nadobudlo dňa 15.11.2018 právoplatnosť, a to aj napriek tomu, že nebolo rozhodnuté o celej časti návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

14. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom odvolateľa, že navrhovateľka mala voči uzneseniu, ktorým súd jej návrhu len v časti vyhovel, podať odvolanie. Navrhovateľka nemala dôvod podávať voči tomuto uzneseniu odvolanie, keďže súd jej návrhu, aj keď len v časti, vyhovel. Mohla však postupovať podľa § 225 ods. 1 CSP a v lehote 15 dní od doručenia uznesenia podať návrh na jeho doplnenie, čo však nespravila. Rovnako sa odvolací súd nestotožnil s názorom manžela, že o veci sa už právoplatne rozhodlo, a preto sa nemôže znova prejednávať a rozhodovať (§ 230 CSP). V danej veci sa totiž rozhodlo len o časti návrhu uznesením, ktoré nadobudlo právoplatnosť, pričom len o tejto časti veci sa už nemôže znova prejednávať a rozhodovať. O časti návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (zákaze manželovi priblížiť sa k osobe navrhovateľky na vzdialenosť najmenej 10 metrov), o ktorom súd nerozhodol, nejde o res iudicata, preto sa môže znova prejednávať a rozhodovať, avšak nie v tomto konaní, pretože to neumožňuje procesný predpis, konkrétne ustanovenie § 225 ods. 1, 2 CSP.

15. Odvolací súd bez toho, aby sa zaoberal samotnými dôvodmi potreby bezodkladnej úpravy pomerov nariadením neodkladného opatrenia, urobil záver, že odvolanie manžela bolo podané opodstatnene, a preto napadnuté uznesenie podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP zrušil.

16. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že v odvolacom konaní bol úspešný manžel, ktorému patrí z tohto dôvodu náhrada trov odvolacieho konania. O výške náhrady trov konania podľa § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

17. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).